Að hvaða marki er til mótuð stefna í öldrunarmálum?
Hver mótar stefnuna?

Ráðstefna um réttindi aldraðra

Bryndís Þorvaldsdóttir, sérfræðingur á skrifstofu heilbrigðisþjónustu velferðarráðuneytinu

26. apríl 2018

Velferðarráðuneytið

» Hlutverk:
- Stuðla að bættu samfélagi, heilbrigði og velferð allra
- Móta stefnur með áherslur ráðherra að leiðarljósi. Fylgja ákvörðunum eftir og vera skilvirk í allri framkvæmd.

Markmið sameiningar

- Heildstæðari stefna
- Nýting fjármuna á sem árangursríkastan hátt
- Mæta þörfum almennings og notenda velferðarþjónustu
- Veita sveigjanlegri samþætta þjónustu um land allt.
- Samþætting velferðarúrræða, t.d. heimahjúkrunar og heimaþjónustu
- Verja og tryggja grunnþjónustu
- Samþætt eftirlit
- Einfaldara samstarf við sveitastjórnarstigið
- Samþætting stofnana félags- og heilbrigðismála
  - Auka skilvirkni með stærri og hagkvæmari einingum

Velferðarráðuneytið – tveir ráðherrar

» Heilbrigðisráðherra frá 30. nóvember2017 er
frú Svandís Svavarsdóttir

» Félags- og jafnréttismálaráðherra frá
30. nóvember 2017 er
hr. Ásmundur Einar Daðason

Velferðarráðuneytið – skipurit

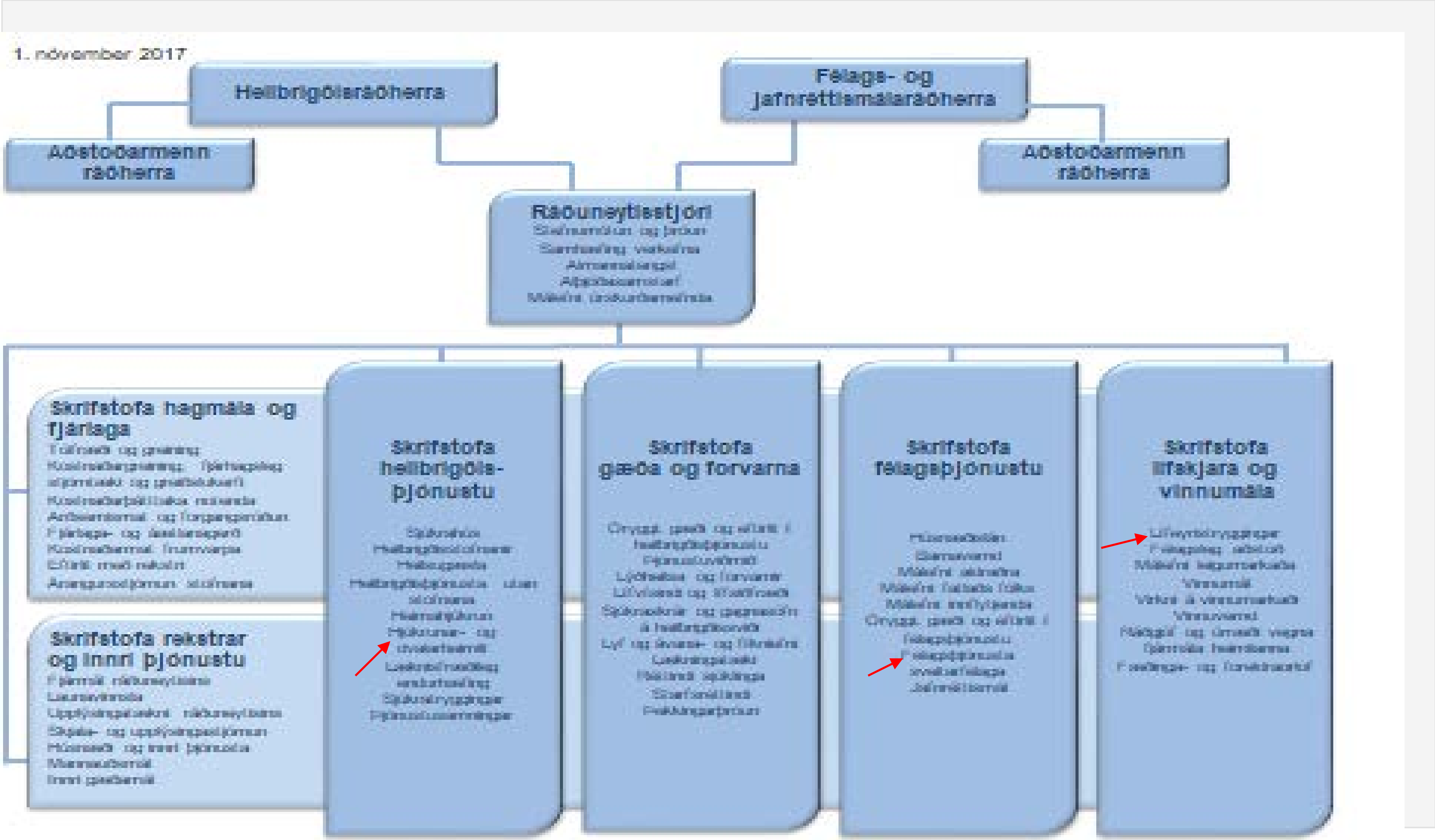

Stefna og stefnumótun

Sandafell við Þingeyri, 2015, ljósm. Helgi Þórhallsson

Velferðarráðuneytið

Aldraðir eru alls konar

- Margbreytilegur hópur
- 67 ára og eldri
- Árið 2017 eru þeir 12.1% af íbúafjölda
- Hlutfall aldraðra af íbúafjölda mun fara vaxandi á næstu árum

Tafla sýnir mannfjöldaspá, miðgildi skv. tölum frá Hagstofu Íslands

	2020		2030		2040		2050		2060	
	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall	Fjöldi	Hlutfall
Íbúafjöldi	361.262	100%	400.015	100%	421.477	100%	435.880	100%	447.236	100%
67-79 ára	32.587	9%	44.977	11%	49.872	12%	55.664	13%	66.621	15%
80 ára +	12.679	4%	18.090	5%	27.251	6%	33.589	8%	38.495	9%
Aldraðir samtals	45.266	13%	63.067	16%	77.123	18%	89.253	20%	105.116	24%

Stefna/áherslur

- Stefnan birtist og er grundvölluð í lögum. Lögin eru grundvöllurinn (t.d. Lög um málefni aldraðra nr. 125/1999, lög um heilbrigðisþjónustu nr. 40/2007).
- Reglugerðir og önnur stjórnvaldsfyrirmæli
  - Reglugerðir skerpa og útfæra stefnuna enn frekar
  - Verða að eiga sér lagastoð
- Stjórnarsáttmáli ríkjandi stjórnmálaflokka og stefnuyfirlýsing þeirra
- Ráðherra markar nánari stefnu í sínum málaflokki innan ramma laga

Gjáin. BÞ/2014

Í lögum um málefni aldraðra nr. 125/1999 segir

- Að markmið laganna sé að aldraðir eigi völ á þeirri heilbrigðis- og félagslegu þjónustu sem þeir þurfa á að halda og að hún sé veitt á því þjónustustigi sem eðlilegast er miðað við ástand hins aldraða.

- Einnig segir þar að markmiðið sé að aldraðir geti, eins lengi og unnt er, búið við eðlilegt heimilislíf en tryggð stofnanaþjónusta þegar hennar er þörf.

- Leitast skal við að skipuleggja og samhæfa heilbrigðis- og félagslega þætti heimaþjónustunnar með velferð og þarfir hins aldraða einstaklings að leiðarljósi.

Lög um heilbrigðisþjónustu nr. 40/2007

» Markmið :
  - Að landsmenn eigi kost á fullkomnustu heilbrigðisþjónustu sem á hverjum tíma eru tök á að veita til verndar andlegri, líkamlegri og félagslegri heilbrigði.

Stefna í málefnum aldraðra til næstu ára (2008)

- Aldrað fólk fái stuðning og þjónustu til að geta dvalið sem lengst á eigin heimili
- Greiður aðgangur að upplýsingum um réttindi og þjónustu
- Almannatryggingakerfið einfaldað og réttindi aldraðs fólks betur skilgreind
- Virða rétt aldraðs fólks til sjálfstæðrar búsetu og sjálfsforræðis
- Fjölbreytt val búsetuforma í boði
- Dagdvalar- og hvíldarrýmum fjölgað
- Aukið og bætt eftirlit með þjónustu við aldrað fólk
- Gæðaviðmið um þjónustu við aldrað fólk verði sett
- Nýjar áherslur við uppbyggingu hjúkrunarheimila og endurbætur
- Greiðsluþátttöku íbúa í hjúkrunar- og dvalarrýmum verði breytt
- Hjúkrunarrýmum verði fjölgað til að mæta þörf og fjölbýlum útrýmt að mestu leyti.
- Hæft og metnaðarfullt starfsfólk
- Heildarábyrgð á þjónustu við aldrað fólk færð til sveitarfélaga eigi síðar en á árinu 2012.

Ný stefna/stefnur í farvatninu

» Heilbrigðisstefna
  - Undirbúningur hafinn
  - Nýsköpunarvinnustofa um áskoranir í öldrunarþjónustu

» Stefna í málefnum aldraðra
  - Félags- og jafnréttismálaráðherra hefur falið félagsvísindadeild Háskóla Íslands að kortleggja þjónustu við aldraðra og að sú úttekt nái til allra sveitarfélaga/þjónustusvæða á landinu. Sérstaklega á að huga að þjónustu við fólk með heilabilun. er að vænta niðurstöðu frá þeim næstu daga. Í framhaldi er svo ætlunin að fara frekari stefnumótunarvinnu.
  - Tillögur liggja fyrir frá Samstarfsnefnd um málefni aldraðra til félags- og jafnréttismálaráðherra um mótun og framkvæmd stefnu í málefnum aldraðra

Stefnumarkandi áherslur ... ?

- ✓ Forvarnir og endurhæfing til að efla heilbrigði
- ✓ Samfella og fjölbreytni í þjónustu
- ✓ Lágmörkun stofnanavistar
- ✓ Skipulagt mat á gæðum þjónustu
- ✓ Teymishugsun í þjónustu við aldrað fólk sem byggð er á heildstæðu mati
- ✓ Starfsumhverfi sem fagfólk sækist eftir að vinna við

Ageing should not be a problem but
sign of prosperity!